

Uppföljningsbeslut

**efter kvalitetsgranskning av Lärande i Sverige AB:s
arbete med att säkerställa vetenskaplig grund och
beprövad erfarenhet i utbildningen**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd av 26 kap. 19 och 20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning av Lärande i Sverige AB avseende kvaliteten i huvudmannens arbete med att säkerställa att utbildningen vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

Granskningen genomfördes under höstterminen 2025.

Vid granskningen identifierade Skolinspektionen två utvecklingsområden som angetts i beslut den 29 oktober 2025.

Skolinspektionen har begärt att huvudmannen för Lärande i Sverige AB senast den 29 april 2026 skulle redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån identifierade utvecklingsområden. Lärande i Sverige AB har inkommit med en sådan redovisning den 20 april 2026.

Beslut efter uppföljning

Skolinspektionen bedömer redovisade åtgärder på följande sätt:

Arbetet med att säkerställa att utbildningen i huvudmannens skolor vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet

Huvudmannen har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten inom det område som granskats.

Huvudmannens eget arbete med att utveckla utbildningen utifrån vetenskapligt grundad kunskap och beprövad erfarenhet

Huvudmannen har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten inom det område som granskats.

Skolinspektionen avslutar härmed granskningen.

Motivering

Arbetet med att säkerställa att utbildningen i huvudmannens skolor vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet

Skolinspektionen bedömde att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande område:

- Huvudmannen behöver utveckla sitt uppföljningsarbete för att se till att de utvecklingsinsatser som genomförs i verksamheterna grundar sig på aktuell och relevant forskning.

Av huvudmannens redovisning framgår att huvudmannen har vidtagit flera åtgärder för att utveckla sitt uppföljningsarbete. Huvudmannen har exempelvis infört en systematisk och obligatorisk uppföljningsstruktur där rektorerna i sin årliga kvalitetsrapport ska dokumentera vilka forskningsgrunder man valt att utgå från, vilka man valt bort samt motivera dessa val. Rektorerna ska också redovisa förväntade effekter av insatserna samt vilka förutsättningar som finns på skolenheten, såsom kompetens, tid och behov, kopplat till arbete på vetenskaplig grund. Huvudmannen har också vidareutvecklat sina kvalitetsdialoger genom att inkludera fastställda kontrollfrågor i dessa, vilka även de efterfrågar forskningsstöd för insatser, alternativa metoder som bortvalts samt forskningens relevans utifrån enhetens förutsättningar. Därutöver har koncernens kvalitetscontroller fått i uppdrag att granska samtliga skolenheters redovisningar utifrån fastställda kriterier samt redovisa analyser av dessa till kvalitetschef och ledningsgrupp. Dessa strukturer möjliggör systematiska analyser av i vilken utsträckning insatser vilar på vetenskaplig grund såväl som insikter om vilka behov som finns av stöd och kompetensutveckling på enskilda skolenheter. Målet för förändringarna är ökad likvärdighet mellan skolenheter och på sikt en stärkt förmåga hos rektorer att fatta vetenskapligt grundade beslut om utvecklingsinsatser. Arbetet är dock ännu inte helt implementerat.

Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen att huvudmannen har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten inom det område som granskats. Skolinspektionen förutsätter att arbetet fortsätter och att resultatet av de vidtagna åtgärderna utvärderas.

Huvudmannens eget arbete med att utveckla utbildningen utifrån vetenskapligt grundad kunskap och beprövad erfarenhet

Skolinspektionen bedömde att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande område:

- Huvudmannen behöver kritiskt granska, värdera och diskutera olika alternativ i valet av forskning att luta sig mot, när utvecklingsarbeten planeras.

Av huvudmannens redovisning framgår att huvudmannen har utvecklat arbetet så att de kritiskt granskar, värderar och diskuterar olika alternativ i valet av forskning. Huvudmannens kvalitetsavdelning har tagit fram ett centralt styrinstrument för sin beslutsprocess när det gäller

utvecklingsåtgärder. Stödmaterialens syfte är att vägleda rektorer och förstelärare i hur de kan identifiera och värdera forskning, men materialet finns också tillgängligt på intranätet för att kunna användas på alla nivåer i verksamheten. I materialet finns krav på att flera forskningsperspektiv ska tas i beaktande innan beslut om insats fattas och det inkluderar också ett antal kontrollfrågor som ska säkerställa att en kritisk granskning föregår beslut. Huvudmannen har också inlett ett arbete för att bättre kommunicera hur den lärandemodell som koncernen i stor utsträckning använder sig av är förankrad i en bredd av vetenskapliga metoder, samt att redovisa den forskning som ligger till grund för de avvägningar och urvalsgrunder som metoden vilar på. Detta har stärkt huvudmannens förmåga att fatta mer välgrundade beslut i sitt arbete ut mot verksamheterna, exempelvis via förstelärarnätverken. Genom dessa förändringar menar huvudmannen att de har stärkt kvaliteten i analys- och beslutsprocesser samt verksamheternas förmåga att jämföra olika forskningsinriktningar och utifrån dessa insikter fatta mer välgrundade beslut inför satsningar.

Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen att huvudmannen har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten inom det område som granskats.

På Skolinspektionens vägnar

X Anna Johansson

Beslutsfattare
Signerat av: Anna Johansson

X Maria Lundström

Föredragande
Signerat av: Maria Lundström

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida.

Bilaga 1: Författningsstöd

Skollagen (2010:800)

Enligt 1 kap. 5 § tredje stycket skollagen ska utbildningen vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

I 1 kap 3 § skollagen definieras begreppet utbildning som verksamhet som bedrivs av en huvudman enligt denna lag inom vilken barn eller elever deltar i undervisning och andra aktiviteter.

Enligt 2 kap. 8 § skollagen ansvarar huvudmannen för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar.

Av 4 kap. 3 § skollagen framgår att varje huvudman inom skolväsendet ska på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera och följa upp utbildningen, analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen.

Av första stycket 4 kap. 4 § skollagen framgår att sådan planering, uppföljning, analys och utveckling av utbildningen som anges i 4 kap. 3 § skollagen även ska genomföras på förskole- och skolenhetsnivå. Av andra stycket framgår att kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, förskollärare, övrig personal och elever. Barn i förskolan, deras vårdnadshavare och elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet. Av tredje stycket framgår att rektorn ansvarar för att kvalitetsarbete vid enheten genomförs enligt första och andra styckena.

Enligt 4 kap. 7 § skollagen ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det vid uppföljning, genom klagomål eller på annat sätt kommer fram att det finns brister i verksamheten.

Förarbeten

Av prop. 2009/10:165. s. 223-224 framgår bl.a. följande.

De nationella styrdokumenterna ger läraren utrymme att välja innehåll och metoder för att nå målen. Detta kräver ett vetenskapligt förhållningssätt i bemärkelsen att kritiskt granska, att pröva och att sätta enskilda faktakunskaper i ett sammanhang. Arbetet i skolan med att välja innehåll och metod och att värdera resultatet ska därför präglas av ett vetenskapligt

förhållningssätt och kunskaper som grundar sig på relevant forskning och beprövad erfarenhet.

Utbildningen, och de läroplaner och kursplaner som styr den, vilar självklart på forskningsbaserad grund och beprövad erfarenhet. Detta bör markeras i lagen. Regeringen föreslår formuleringen att utbildningen ska "vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet". Både utbildningens innehåll och den pedagogik som används omfattas av bestämmelsen. Formuleringen tydliggör också lärares ansvar att bedriva en undervisning som vilar på vetenskaplig grund.

Beträffande formuleringen om att utbildningen ska "vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet", så gäller den, som ovan redovisats, utbildningen i vid mening och utgör en del av grunden för verksamheternas styrdokument.

Av prop. 2009/10:165. s. 633 framgår bland annat följande.

Utbildning är det mest grundläggande begreppet i såväl 1985 års skollag som i denna skollag. Termen beskriver all den verksamhet som omfattas av de övergripande målen i skolförfattningarna. I 1985 års lag finns dock inte någon uttrycklig definition. Med utbildning avses i den nya skollagen utöver undervisningen i princip all verksamhet, både i den inre och yttre miljön, som anordnas av huvudmannen och vanligtvis äger rum under skoldagen. Härigenom kommer t.ex. den verksamhet som sker under skolmåltider och på skolgården under raster att omfattas av definitionen. Även "externa" verksamheter som lägerskolor, studiebesök etc. innefattas i begreppet utbildning.